

Довідка
Про аналіз роботи з розбудови внутрішньої системи якості освіти за
напрямом « Система оцінювання результатів
навчання учнів » у 2024-2025 навчальному році.

У лютому – квітні 2025 р. в навчальному закладі було проведено самооцінювання за напрямом «Система оцінювання здобувачів освіти».

Для цього було створено робочу групу, затверджено орієнтовний план роботи робочої групи, призначено відповідального, проведено анкетування вчителів, здобувачів освіти та їх батьків.

Робоча група підготувала перелік запитань для проведення анкетування, провела анкетування та підготувала звіт за результатами самооцінювання з вказаного напрямку з пропозиціями про удосконалення освітньої діяльності з метою аналізу дієвості та сприйняття системи оцінювання здобувачів освіти в нашому закладі. Отримані дані дозволили виявити певні розбіжності у поглядах та визначити ключові напрямки для вдосконалення роботи педагогічного колективу.

Загалом, анкетування показало, що

1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для учнів системи оцінювання їх результатів навчання.

У закладі освіти розроблено систему оцінювання, що включає принципи, форми, методи, критерії, процедури та правила оцінювання. Розроблена система ґрунтується на національних критеріях та вимогах оцінювання, враховує національну школу оцінювання та ілюструє культуру оцінювання, сформовану закладом освіти.

Критерії, правила та інструменти оцінювання результатів навчання учнів описано в змісті освітньої програми школи на 2024-2025 навчальний рік та висвітлено на інформаційних стендах у класних кімнатах.

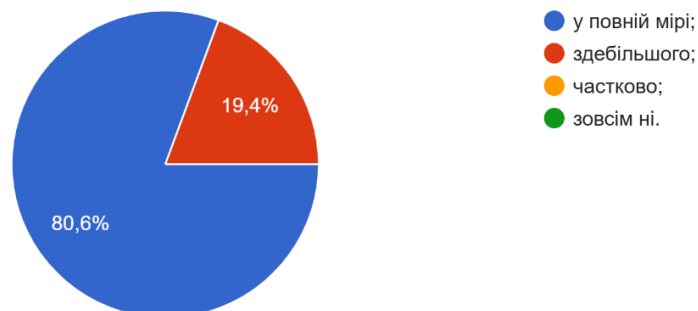
Результати анкетування засвідчили, що

• Розуміння критеріїв оцінювання:

Вчителі переважно (80.6% "у повній мірі", 19.4% "здебільшого") впевнені у своєму розумінні критеріїв оцінювання.

7. Я розумію що таке критерії оцінювання. Виберіть лише один варіант.

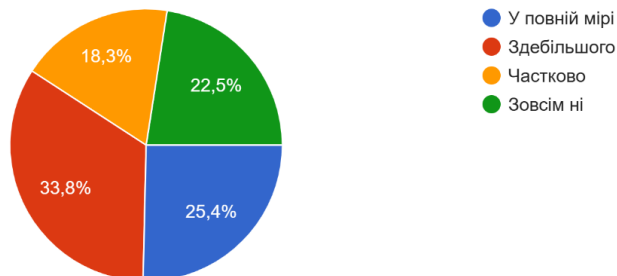
31 ответ

Учні демонструють значно меншу впевненість: лише 25.4% розуміють критерії "у повній мірі", 33.8% - "здебільшого", тоді як 18.3% - "частково" і тривожні 22.5% - "зовсім ні".

2. Оцінювання моїх навчальних досягнень (оцінки, які я отримую) містить зрозумілі для мене вимоги для отримання певних результатів у навчанні. Виберіть лише один варіант.

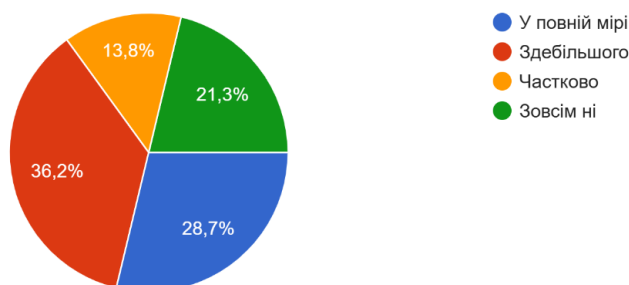
71 ответ

Батьки показують майже таке ж розуміння, як і учні : 28.5% "у повній мірі", 36.2% "здебільшого", 13.8% "частково" і 21.3% "зовсім ні".

5. Я розумію що таке критерії оцінювання. Виберіть лише один варіант.

80 ответов

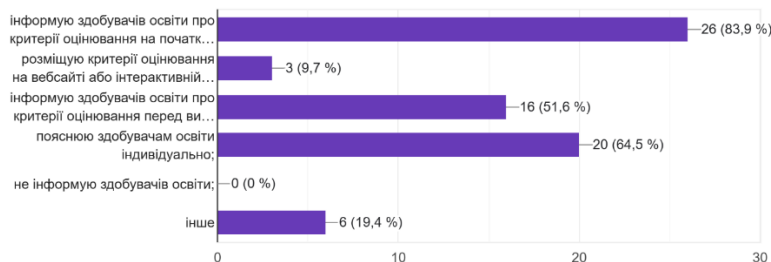
Ключова розбіжність: Існує значний розрив між тим, як вчителі оцінюють своє розуміння критеріїв, і тим, наскільки ці критерії зрозумілі учням.

• **Інформування про критерії оцінювання:**

Система оцінювання у навчальному закладі забезпечує інформування учнів про критерії оцінювання та їх розуміння; інформація доноситься **вчителями** до учнів та їх батьків в усній формі, шляхом розміщення на інформаційних стендах у класах, через батьківські та учнівські групи в соціальній мережі Viber.

6. Як здобувачі освіти дізнаються про критерії, за якими ви оцінюєте їх навчальні досягнення? (можна обрати кілька варіантів відповідей)

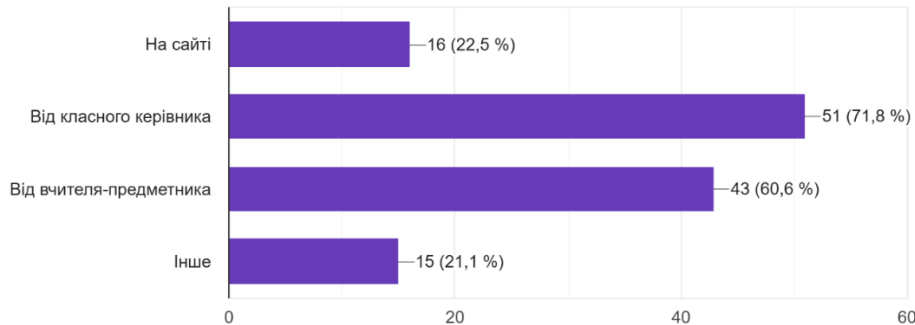
31 ответ

Учні мають неоднозначну думку щодо доступності інформації: лише 28.4% відповіли "так", 53.7% "не знаю", а 17.9% "ні". Щодо джерел, то найчастіше це вчитель-предметник, інформація надається під час контрольних, на початку семестру/уроку.

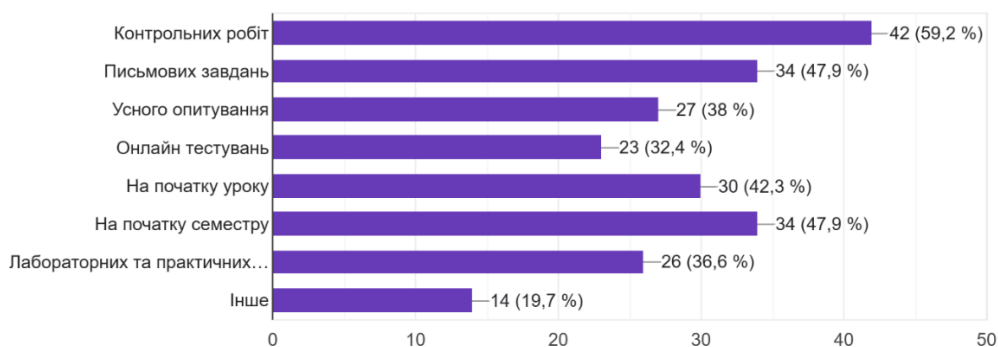
9. Інформацію про критерії оцінювання з навчальних предметів я отримую... (можна обрати кілька варіантів) Виберіть усе, що підходить.

71 ответ

10. Здобувачі освіти отримують інформацію про критерії оцінювання навчальних досягнень та вимоги до виконання завдань під час... (можн... кілька варіантів) Виберіть усе, що підходить.

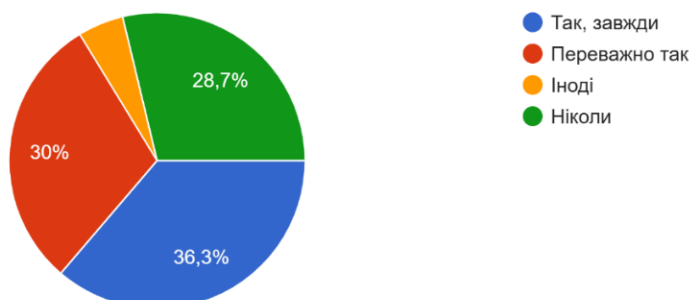
71 ответ

Батьки переважно (36.3% "так, завжди", 30% "переважно так") отримують інформацію про критерії, головним чином від класного керівника та вчителя-предметника. Однак 33.7% (28.7% "ніколи" + 5% "іноді") отримують її нерегулярно або не отримують зовсім.

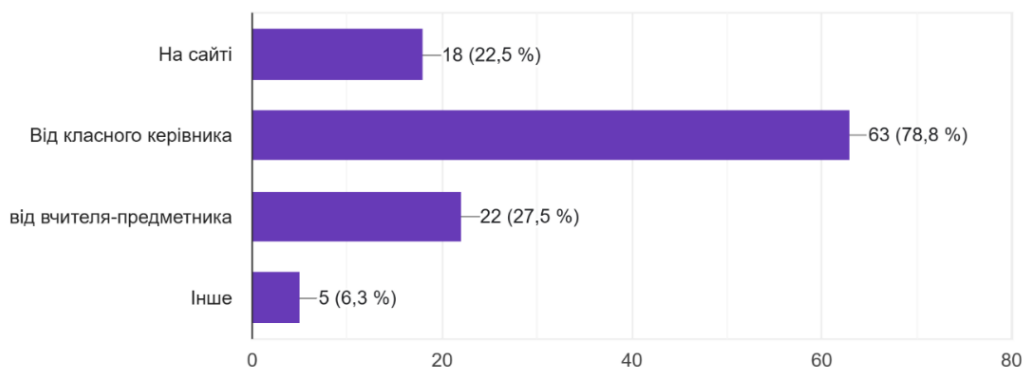
1. Чи отримуєте Ви інформацію про критерії, правила і процедуру оцінювання навчальних досягнень учнів?

80 ответов

4. Інформацію про критерії оцінювання з навчальних предметів Ви отримуєте... (можна обрати кілька варіантів) Виберіть усе, що підходить.

80 ответов

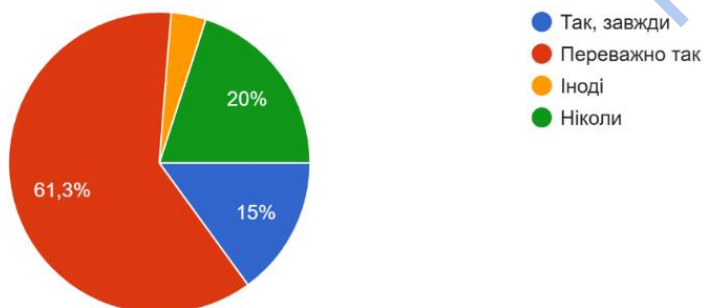
- **Ключова розбіжність:** Попри зусилля вчителів, значна частина учнів не відчуває себе поінформованою або не знає, де шукати цю інформацію. Також існує група батьків, яка не отримує належної інформації. Спостерігається різноманітність підходів: частина вчителів використовує виключно рекомендації МОН, інші адаптують їх до умов закладу, а дехто розробляє власні критерії, інколи спільно з учнями. Важливо забезпечити, щоб усі критерії, незалежно від їх походження, були чіткими, зрозумілими та об'єктивними.

- **Справедливість та задоволеність оцінюванням:** У навчальному закладі вивчається думка учнів і батьків щодо справедливості оцінювання навчальних досягнень.

Батьки здебільшого вважають оцінювання справедливим (15 % "так, завжди", 61,3% "переважно так"). Проте 20 % вважають його несправедливим ("ніколи").

2. Учителі справедливо оцінюють навчальні досягнення Вашої дитину

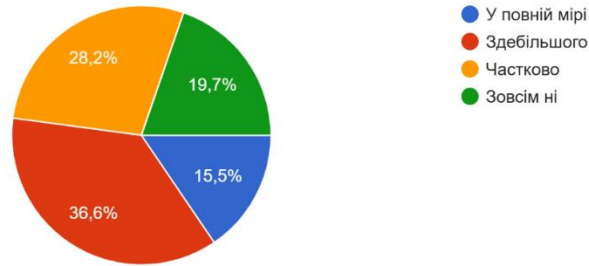
80 ответов

Учні менш задоволені оцінюванням: 15,5 % "у повній мірі", 36,6% "здебільшого", 28,2% "частково" і 19,7% "зовсім ні".

12. Я задоволений тим, як мене оцінюють вчителі з предметів. Виберіть лише один варіант.

71 ответ

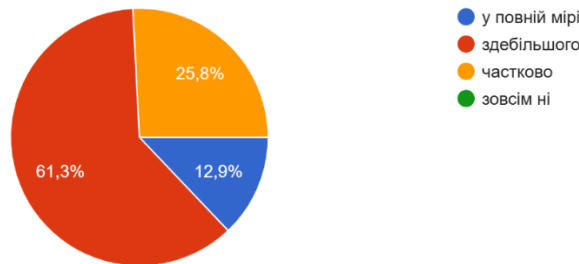

Ключова розбіжність: Думки батьків та учнів щодо справедливості та задоволеності оцінюванням різняться, що може вказувати на різні очікування та сприйняття процесу.

• **Вплив оцінювання на досягнення результатів:**
Вчителі вважають, що учні "здебільшого та в повній мірі" (74,2%) або "частково" (25,8%) досягають бажаних результатів завдяки оцінюванню.

8. Чи досягають здобувачі освіти бажаних результатів у навчанні, враховуючи різні види оцінювання? Виберіть лише один варіант.

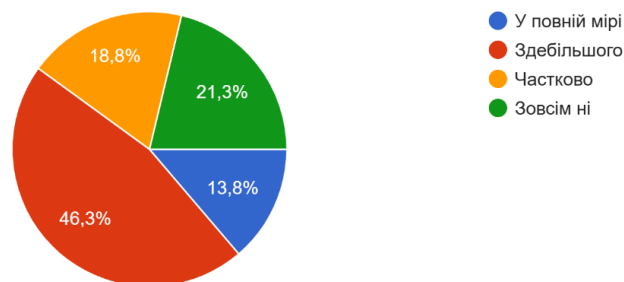
31 ответ

Учні та батьки також переважно бачать позитивний вплив ("у повній мірі" та "здебільшого"), але є частка тих, хто вважає вплив "частковим" або "зовсім ні".
Ключовий аспект: Хоча більшість бачить позитив, існує потенціал для покращення зв'язку між оцінюванням та реальним досягненням результатів.

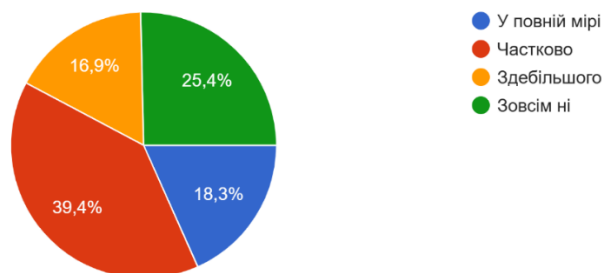
7. Різні види оцінювання (усні, письмові, тестування) з різних предметів дозволяють Вашій дитині досягти бажаних результатів в навчанні. Виберіть лише один варіант.

80 ответов

3. Різні види оцінювання (усні, письмові, тестування) з різних предметів дозволяють мені досягти бажаних результатів у навчанні. Виберіть лише один варіант.

71 ответ

- **Недоліки в Роботі Вчителів на Основі Аналізу Анкет:**

Недостатня прозорість та доступність критеріїв оцінювання для учнів: Попри те, що вчителі стверджують, що інформують учнів, значна частина учнів не володіє цією інформацією або не знає, де її знайти. Це підтверджується тим, що понад 50% учнів відповіли "не знаю" на питання про доступність критеріїв.

Розрив у сприйнятті розуміння критеріїв: Вчителі впевнені у своєму розумінні, але ця впевненість не транслюється учням, що може призводити до непорозумінь, відчуття несправедливості та зниження мотивації.

Несистемне інформування батьків: Хоча більшість батьків отримує інформацію, існує значна частка (майже 20%), яка не отримує її регулярно або зовсім, що ускладнює їхню участь у підтримці освітнього процесу дитини.

Обмежене залучення учнів до обговорення/розробки критеріїв: В анкетах не було прямого питання про це, але низький рівень розуміння критеріїв учнями опосередковано вказує на можливий брак такого залучення.

Недостатній фокус на формульованні оцінюванні та наданні конструктивного зворотного зв'язку: Хоча прямо не вимірювалося, низька задоволеність учнів та часткове досягнення результатів можуть бути пов'язані з цим. (Питання 9, 10 в анкеті учнів; питання 7 в анкеті вчителів).

2. Систематичне відстеження та коригування.

Для постійного відстеження динаміки змін результатів навчання учнів та надання відповідної підтримки у навчальному закладі проходить постійне відстеження та аналіз результатів навчання здобувачів освіти, а також здійснюється формульованне оцінювання, яке передбачає відстеження індивідуального поступу учнів та коригування результатів.

У школі проводиться моніторинг якості знань учнів з усіх предметів. Він проводиться двічі на рік. Основною метою такого моніторингу є виявлення об'єктивного та раціонального підходу до оцінювання результатів навчання учнів з боку вчителя, простеження системності в оцінюванні учнів, динаміки їхніх результатів навчання. Аналіз динаміки навчальних досягнень здобувачів освіти, інструментарій оцінювання педагогічної діяльності, рекомендації щодо покращення якості знань учнів та стану викладання предметів, рішення щодо їх коригування систематично розглядаються на засіданнях педагогічних рад; видаються відповідні накази директора гімназії. Результати моніторингових досліджень також розглядаються на засіданнях атестаційної

комісії педагогічних працівників. У річному плані роботи школи відображається планування проведення моніторингів.

Адміністрація школи та педагогічні працівники регулярно з'ясовують актуальну інформацію про результати навчання кожного учня й відстежують їхній навчальний прогрес.

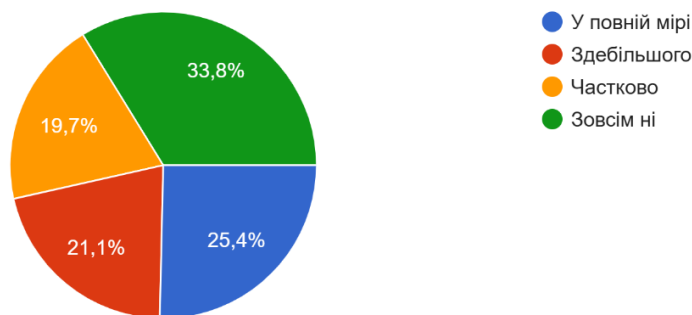
Педагогічні працівники ознайомлюються із результатами моніторингів, обговорюють їх на засіданнях методичних об'єднань школи, займаються самоосвітою; враховують у роботі надані їм рекомендації.

За результатами моніторингів адміністрацією школи здійснюється аналіз результатів навчання учнів, їхньої динаміки. За результатами аналізу приймаються управлінські рішення щодо їх корегування.

Проведене опитування серед здобувачів освіти показало, що 25,4% учнів стверджують, що вчителі їх підтримують в освітньому процесі, 21,1% – переважно підтримують, 19,7% – частково, 33,8% – ні.

5. Оцінювання моїх навчальних досягнень розвиває в мене впевненість у власних здібностях та можливостях. Виберіть лише один варіант

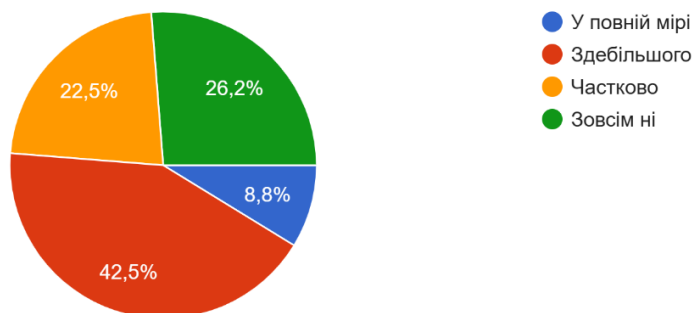
71 ответ

8,8% опитаних батьків стверджують, що вчителі підтримують їхню дитину в освітньому процесі; 42,5% – переважно так; 22,5% частково, 26,2% – зовсім ні.

6. Оцінювання навчальних досягнень Вашої дитини розвиває в ній впевненість у власних здібностях та можливостях. Виберіть лише один варіант.

80 ответов

На питання «Учителі вірять в мене і мої успіхи» 35,3% опитаних учнів відповіли ствердно, 49,1% – переважно так, 9,5% – переважно ні, 6% – ні.

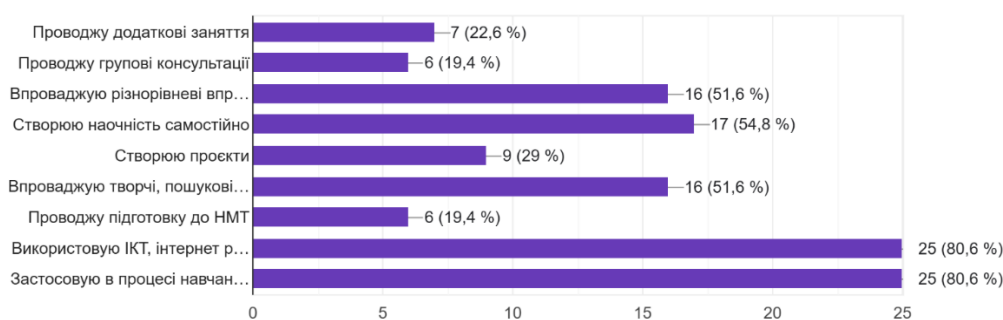
36,8% батьків стверджують, що так; 53,8% – переважно так; 7,5% – переважно ні; 1,9% – ні.

Більшість педагогічних працівників спрямовують оцінювання результатів навчання на індивідуальний поступ учнів, надають їм час на обдумування відповіді, супроводжують її уточнювальними запитаннями, забезпечують зворотній зв'язок щодо якості виконання завдань, відзначають досягнення учнів, активно підтримують у них бажання вчитися.

На запитання «Чи допомагають вам вчителі, коли ви до них звертаєтесь по допомогу?» 52,6% опитаних учнів відповіли, що так, 40,5% – переважно так, 3,4% – переважно ні, 3,4% – ні.

2. Яку підтримку ви надаєте здобувачам освіти у їхньому навчанні? (можна обрати кілька варіантів відповідей)

31 ответ

За результатами анкетування здобувачів освіти слід зазначити, що вчителі вірять в успіхи учнів, підтримують їх. 45,5% опитаних учнів 5-9 класів стверджують, що вчителі їх поважають, 43,1% – переважно так, 6,9% – переважно ні, 4,3% – ні.

Існує зворотній зв'язок між здобувачами освіти та педагогами щодо навчання, поясненням та аргументацією виставлених оцінок, аналізом допущених помилок.

На питання «Наскільки вчителі доступно пояснюють та аргументують виставлені оцінки?» 72,4% опитаних здобувачів освіти відповіли, що вчителі завжди пояснюють і аргументують, чому поставили саме таку оцінку;

22,4% – в переважній більшості пояснюють; 3,4% – дуже рідко пояснюють та аргументують; 1,7% – ніколи не аргументують.

39,7% учнів зазначили, що вони отримують аргументацію виставлених оцінок від усіх вчителів, 46,6% – від більшості вчителів, 10,3% – від окремих вчителів, 3,4% – у поодиноких випадках.

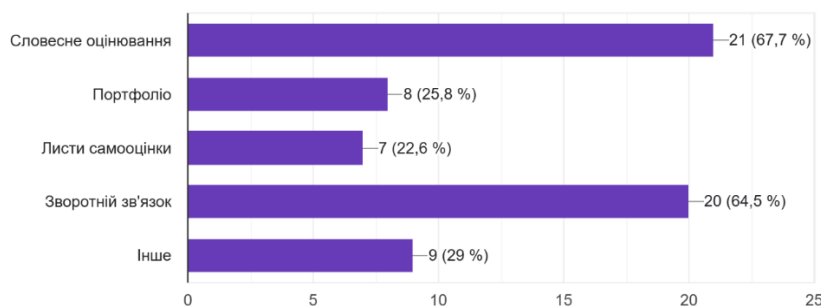
Педагоги школи здійснюють формувальне оцінювання: систематично відстежують і відображають розвиток, процеси та результати навчання кожного учня, звертають увагу на позитивну динаміку, мотивують учнів, спонукають до самостійного мислення.

Учителі під час опитування зазначали, що відстежують особистісний поступ учнів завдяки розвитку їх ключових та предметних компетентностей, вмотивованості до навчання, застосуванню прийомів зворотнього зв'язку,

врахуванню індивідуальних особливостей дитини, наполегливістю вчителів та самих здобувачів освіти.

Для впровадження формувального оцінювання вчителі використовують різні форми роботи, але перевагу надають словесному 90,9%, зворотньому зв'язку – 72,7%, портфолію – 13,6%, листам самооцінки – 18,2%.

4. Які форми роботи ви використовуєте для впровадження формувального оцінювання?
31 ответ

Педагоги відстежують особистісний поступ здобувачів освіти, створюють траєкторію особистісного поступу учня, визначають подальші навчальні дії щодо покращення досягнень. Вчителі спрямовують учнів до того, щоб вони визначали власні освітні цілі, формували очікування від власної роботи, у взаємозв'язку з цими цілями та очікуваннями здійснювали самооцінювання та взаємне оцінювання.

Переважну більшість батьків турбує те, як вчителі підбадьорюють дітей, коли вони стикаються з труднощами у навчанні. 19,8% батьків, які брали участь в опитуванні, констатують, що всі учителі заохочують учнів до навчання та підтримують позитивний клімат на уроці; 45,3% – що більшість учителів; 33% – дехто з учителів; 1,9% – ніхто.

○ Відповіді "здебільшого" та, особливо, "частково" на питання про досягнення учнями бажаних результатів є сигналом для поглибленого аналізу. Необхідно виявити причини та розробити шляхи підтримки як учнів, так і, можливо, вчителів.

3. Спрямованість системи оцінювання на формування в учнів відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання.

Освітній процес неможливий без відповідального ставлення учнів до навчання, оскільки одна з ключових компетентностей – «навчання впродовж життя» – ґрунтується саме на відповідальності. Формування відповідального ставлення до навчання відіграє важливу роль у підготовці учнів до самостійного життя, тому що навчання – головна праця здобувача освіти.

Навчальний щаклад сприяє формуванню в учнів відповідального ставлення до результатів навчання: діє учнівське самоврядування. Педагоги час від часу делегують учням повноваження, дають деякі доручення. Якщо учні відчувають довіру, яку їм надають, вони беруть на себе відповідальність

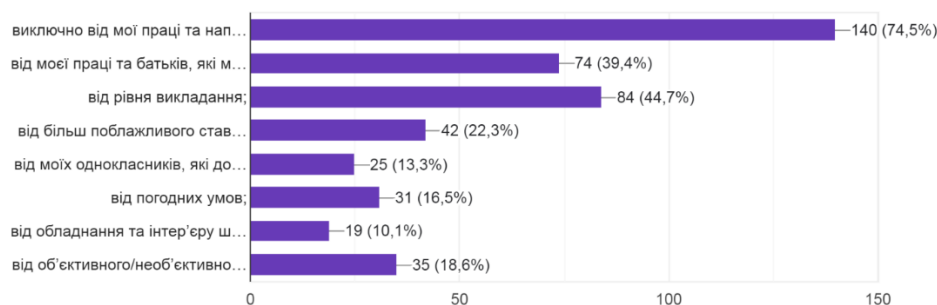
і намагаються виконати доручення якнайкраще. У школі проводиться профорієнтаційна робота.

Під час здійснення освітнього процесу учні мають можливість вибору: напрямів навчальної діяльності, рівня навчальних завдань.

Як показали результати анкетування 86,2% опитаних учнів отримують необхідну допомогу та підтримку педагогів в навчанні через бесіди, консультації, інші форми роботи.

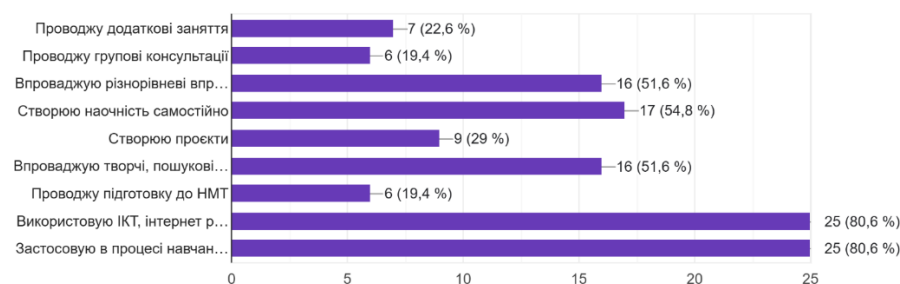
81% здобувачів освіти стверджують, що результати їхнього навчання залежать виключно від їхньої праці, від рівня викладання – 51,7%, від праці учнів та праці батьків, які їх мотивують до навчання – 56%, від об'єктивності оцінювання навчальних досягнень – 30,2%, від більш поблажливого ставлення вчителів до навчальних досягнень учнів – 17,2%, від допомоги однокласників – 15,5%, від погодних умов – 10,3%, від обладнання та інтер'єру – 10,3%.

20. Від кого (чого) залежать Ваші результати навчання? (можна обрати декілька варіантів відповідей)
188 відповідей

Педагоги надають підтримку здобувачам освіти в різних формах: 59,1% проводять додаткові заняття; 63,6% – консультують; 68,2% – впроваджують різнорівневі завдання; 63,6% – створюють самостійно наочні посібники; 22,7% – створюють проєкти; 72,7% – впроваджують творчі, пошукові завдання; 40,9% – проводять індивідуальні заняття; 68,2% – проводять роботу з обдарованими дітьми; 86,4% – використовують ІКТ, мережу інтернет.

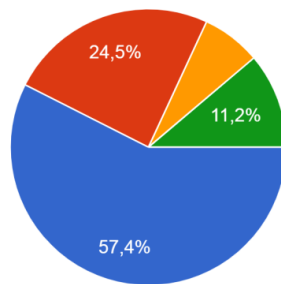
2. Яку підтримку ви надаєте здобувачам освіти у їхньому навчанні? (можна обрати кілька варіантів відповідей)
31 ответ

Переважає більшість учнів (57,4%) відповідально ставляться до навчання, усвідомлюють його важливість для подальшого життя та відзначають, що школа цю відповідальність розвиває.

22. Укажіть твердження, з яким Ви найбільше погоджуєтесь:

188 відповідей

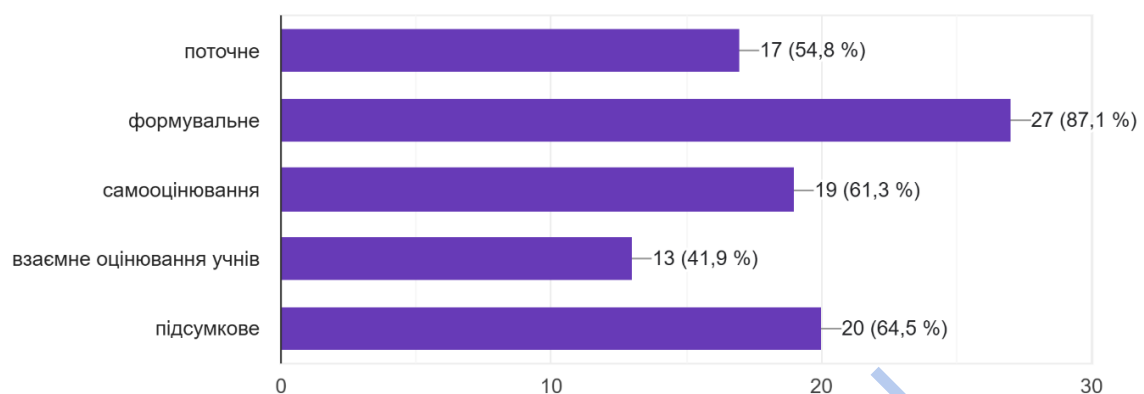
- я відповідально ставлюсь до навчання, усвідомлюю його важливість для подальшого життя, а...
- я відповідально ставлюсь до навчання, усвідомлюю його важливість для подальшого життя, а...
- освітній процес у моїй школі не сприяє відповідальному ставленню до навч...
- вважаю, що школа не готує випускника до життя, тому у мене ві...

Учні відзначають, що 80,2% вчителів підтримують зворотній зв'язок із ними, заохочують їх до подальшого навчання.

На уроках більша частина педагогів організовує самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти (61,3% та 41,9%).

3. Для оцінювання здобувачів освіти ви використовуєте: (можна обрати кілька варіантів відповідей)

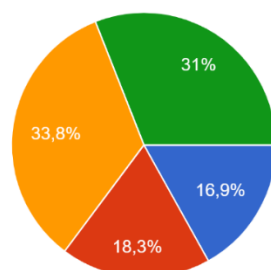
31 ответ

На питання «Чи здійснюєте ви самооцінювання результатів своєї роботи під час навчання?» 16,9% опитаних учнів відповіли, що так; 18,3% – здебільшого так; 33,8% – дуже рідко; 31% – ні.

6. У системі оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти в закладі освіти використовується самооцінювання. Виберіть лише один варіант.

71 ответ

- У повній мірі
- Здебільшого
- Частково
- Зовсім ні

На запитання «Чи практикують учителі проведення взаємооцінювання робіт один одного?» 25% опитаних учнів відповіли, що так, з усіх предметів; 23,3% – що так, але з окремих предметів; 37,1% – інколи; 14,7% – ніколи.

Педагоги залучають учнів до розробки критеріїв оцінювання окремих видів робіт, тоді учні самостійно зіставляють з ними свої результати, роблячи водночас відповідні висновки про ефективність роботи. 19% опитаних учнів сказали, що вони завжди беруть участь у розробці критеріїв оцінювання; 53,4% – інколи; 27,6% – ніколи.

На питання «Чи відповідають Ваші результати контрольних робіт поточним оцінкам?» 59,5% відповіли, що так; 37,1% – що інколи; 3,4% – не відповідають.

Щодо форми контролю за рівнем знань, то 71,6% опитаних вважають, що найкращий контроль – це тест; 22,4% – письмова робота з розгорнутою відповіддю; 6% – усне опитування.

Переважає більшість учнів констатують, що їхня думка вислуховується і враховується вчителями під час проведення уроків – 38,3%; враховується з окремих предметів – 42,6%; 12,2% учнів зауважили, що більшість учителів нав'язують свою думку, як єдино правильну; 6,9% учнів заявили, що у школі їх думка практично не враховується.

21. Ваша думка вислуховується і враховується вчителями під час проведення уроків?

188 відповідей

Якість знань учнів турбує батьківську спільноту школи.

49,1% батьків зауважують, що результат навчання їхньої дитини залежить виключно від праці і наполегливості учнів; 63,2% – від рівня викладання предметів; 52,8% – від форми навчання (очної чи дистанційної); 35,8% – від мотивації вчитися; 50,9% – від праці дитини та батьків; 9,4% – від більш поблажливого ставлення вчителів до учнів.

Під час опитування батьки висловили свої зауваження та пропозиції вчителям щодо покращення роботи з оцінювання навчальних досягнень учнів. 40,6% опитаних батьків вважають, що вчителям варто здійснювати індивідуальний підхід до кожного учня, використовувати цікаві методи викладання. 22,6% батьків вважають, що чітко пояснені учням критерії оцінювання теж дуже впливають на результати навчальних досягнень. 19,8% вважають, що пріоритетом має бути об'єктивне оцінювання; 14,2% батьків

просять більше розуміти учнів. Лише у 34,9% батьків немає ніяких претензій до вчителів, їх все влаштовує.

Отже, за напрямом «Система оцінювання здобувачів освіти» визначено достатній рівень.

Шляхи вдосконалення:

- вчителям аргументувати оцінку учнів, активно використовуючи формувальне оцінювання, відзначити досягнення учнів;
- педагогам застосовувати систему оцінювання, що спрямована на реалізацію компетентнісного підходу;
- впроваджувати диференційовану систему домашніх завдань, доповнюючи їх творчими видами робіт;
- залучати учнів до участі у розробленні критеріїв самооцінювання та взаємооцінювання.

Рекомендації щодо усунення недоліків :

Спираючись на "Абетку для директора", зокрема на розділи, що стосуються розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти, зокрема компоненту "**Система оцінювання здобувачів освіти**" (стор. 39-48), а також загальні принципи педагогічної взаємодії та партнерства, пропоную наступні рекомендації:

1. Забезпечення Прозорості та Доступності Критеріїв Оцінювання:

- Розробити та затвердити єдині, чіткі та зрозумілі критерії оцінювання для кожного предмета/освітньої галузі, адаптовані для розуміння учнями різного віку.
- Забезпечити їх оприлюднення на сайті школи (у спеціальному розділі), на інформаційних стендах у кабінетах, в електронних щоденниках.
- На початку кожного семестру та перед вивченням нової теми вчителі мають ознайомлювати учнів з критеріями оцінювання конкретних видів робіт.
- Провести для батьків інформаційні зустрічі (можливо, онлайн) щодо системи оцінювання та критеріїв.
- Організувати тренінги з технік надання ефективного зворотного зв'язку в рамках формувального оцінювання, що допомагає учням зрозуміти свої сильні сторони та зони росту.
- Запровадити практику спільних засідань методичних об'єднань/кафедр для обговорення та уніфікації підходів до оцінювання, розробки спільних критеріїв для ключових видів робіт.

2. Подолання Розриву у Сприйнятті Розуміння Критеріїв:

- Запровадити практику активного обговорення критеріїв оцінювання з учнями перед виконанням завдань. Використовувати приклади, роз'яснення.

- Заохочувати вчителів до спільної з учнями (де це доцільно, особливо в старших класах) розробки окремих критеріїв для проектних, творчих робіт.
- На педагогічних радах та методичних об'єднаннях провести тренінги для вчителів щодо методів ефективного пояснення та обговорення критеріїв з учнями.

3. Налагодження Системного Інформування Батьків:

- Використовувати різноманітні канали комунікації для інформування батьків: електронні щоденники, батьківські збори, індивідуальні консультації, сайт школи.
- Забезпечити, щоб класні керівники та вчителі-предметники регулярно надавали батькам інформацію не лише про поточні оцінки, а й про критерії їх виставлення та динаміку навчальних досягнень дитини.

4. Залучення Учнів до Процесу Оцінювання (Формувальний Аспект):

- Активніше впроваджувати елементи формувального оцінювання, зокрема самооцінювання та взаємооцінювання учнів на основі чітких критеріїв. Це допоможе учням краще зрозуміти очікування та об'єктивніше ставитися до оцінок.
- Провести для вчителів навчання щодо методик формувального оцінювання.

5. Посилення Ролі Зворотного Зв'язку та Формувального Оцінювання:

- Зосередити увагу вчителів на наданні учням конструктивного, детального та своєчасного зворотного зв'язку, який пояснює не лише помилки, а й шляхи їх виправлення та подальшого розвитку.
- Заохочувати використання індивідуальних консультацій для обговорення результатів навчання та визначення подальших кроків.
- Зробити акцент на тому, що оцінка має мотивувати та підтримувати учня, а не лише констатувати рівень знань.

Впровадження цих рекомендацій, спираючись на принципи, викладені в "Абетці для директора", сприятиме створенню більш прозорої, справедливої та ефективної системи оцінювання, яка мотивуватиме учнів до досягнення кращих результатів та забезпечить конструктивну взаємодію всіх учасників освітнього процесу.